

IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa
z cyklu
„Młoda Polska: rewizje, reinterpretacje”

MŁODA POLSKA EZOTERYCZNA

METAMORFOZY POETYKI - IDEE - OSOBOWOŚCI

Białystok

17 maja 2022

PROGRAM

Kazimierz Stabrowski (1869–1929), *Królowa magicznego kryształu* (przed 1910),
Muzeum Narodowe w Warszawie

KATEDRA BADAŃ FILOLOGICZNYCH „WSCHÓD – ZACHÓD”
WYDZIAŁ FILOLOGICZNY UNIWERSYTETU W BIAŁYMSTOKU
KATEDRA HISTORII LITERATURY POZYTYWIZMU I MŁODEJ POLSKI
WYDZIAŁ POLONISTYKI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

IV Konferencja Naukowa
Z cyklu „MŁODA POLSKA: REWIZJE, REINTERPRETACJE”

Temat spotkania:

MŁODA POLSKA EZOTERYCZNA

METAMORFOZY POETYKI - IDEE - OSOBOWOŚCI

Program

przełomy
pogranicza
studia literackie

Białystok, 17 maja 2022 r.

---

17 MAJA 2022 ROKU (WTOREK)

Miejsce obrad: Sala Audytoryjna (VI piętro) w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego, ul. M. Skłodowskiej-Curie 14a, Białystok

---

TEMATY BADAWCZE KONFERENCJI:

- Ezoteryczne, okultystyczne, teozoficzne inspiracje literatury i sztuki okresu Młodej Polski.
- Poetyka dzieła a modernistyczne implantacje i metamorfozy idei ezoterycznych.
- Ezoteryzm europejski i światowy a Młoda Polska: dwustronna transmisja idei.
- Obrazowanie, wizyjność, symbolizm a inspiracje ezoteryczne.
- Wielcy i zapomniani pisarze-ezoterycy w kulturze polskiej.
- Środkowo- i wschodnioeuropejskie migracje i transfery myśli ezoterycznej.
- Doświadczenie ezoterycznej transgresji a moment tworzenia i poetyka dzieła młodopolskiego.
- Filozoficzne, historycznokulturowe, socjologiczne konteksty młodopolskich eksperymentów z ezoteryzmem.
- Sztuki plastyczne, teatr, muzyka epoki a idee ezoteryzmu.

Formuła konferencji: hybrydowa (część uczestników sesji wystąpi stacjonarnie w Białymstoku, część połączy się *online*).

Języki konferencji: polski, języki konferencyjne.

Czas wystąpienia: 20 minut!

ADRES KOMITETU ORGANIZACYJNEGO:

Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”

Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku

15-420 Białystok, pl. NZS-u 1

Tel. (+48) 504 169 997 – dr Marcin Bajko

(+48) 791 271 236 – dr Urszula M. Pilch

(+48) 664 057 370 – prof. Jarosław Ławski

mail: marbajk@gmail.com,

urszulampilch@gmail.com,

jlawski@wp.pl

KOMITET NAUKOWY KONFERENCJI:

- Prof. **Anna Czabanowska-Wróbel** – Katedra Historii Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski UJ – *Przewodnicząca*
- Prof. **Jarosław Ławski** – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” UwB – *Przewodniczący*
- Dr hab. **Anna Janicka**, prof. UwB – Katedra Filologicznych Badań Interdyscyplinarnych UwB
- Prof. **Dariusz Kulesza** – Katedra Współczesności i Tradycji Literackiej UwB
- Prof. **Gabriela Matuszek** – Katedra Historii Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski UJ
- Prof. **Ryszard Nycz** – Katedra Antropologii Literatury i Badań Kulturowych UJ
- Prof. **Magdalena Popiel** – Katedra Antropologii Literatury i Badań Kulturowych UJ
- Prof. **Marian Stala** – Katedra Historii Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski UJ
- Prof. **Violetta Wejs-Milewska** – Katedra Filologicznych Badań Interdyscyplinarnych UwB
- Prof. **Anna Wydrycka** – Zakład Badań Źródłowych nad Literaturą XIX i XX

KOMITET ORGANIZACYJNY:

- Dr **Urszula M. Pilch** – Katedra Historii Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski UJ – *Przewodnicząca*
- Dr **Marcin Bajko** – Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” UwB – *Przewodniczący*
- Dr hab. **Iwona E. Rusek** – Uniwersytet w Białymstoku
- Dr **Dariusz Piechota** – Zakład Badań Filologicznych nad Cenzurą UwB
- Dr **Paweł Wojciechowski** – Pracownia Komparatystyki Kulturowej UwB
- Dr **Michał Siedlecki** – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego
- Mgr **Natalia Szabołtas** – Katedra Filologicznych Badań Interdyscyplinarnych UwB

Jacek Malczewski (1854–1929), *Mój sen* (ok. 1896, 1898).
Muzeum Narodowe w Krakowie

I. UROCZYSTA INAUGURACJA KONFERENCJI „MŁODA POLSKA EZOTERYCZNA. METAMORFOZY POETYKI – IDEE – OSOBOWOŚCI”

Godz. 9.00

- Powitanie Gości:
Prof. **Jarosław Ławski** (Uniwersytet w Białymstoku)
- Przemówienia Organizatorów:
Prof. **Anna Czabanowska-Wróbel** (UJ, Kraków)
Dr **Urszula M. Pilch** (UJ, Kraków)
Dr **Marcin Bajko** (UwB, Białystok)
- Uroczyste Otwarcie Konferencji
Prof. **Maria Jolanta Olszewska** (UW, Warszawa)
- Informacje organizacyjne
Dr **Łukasz Zabielski** (Książnica Podlaska)

II. OBRADY PLENARNE I:

Godz. 9.20 – 11.00

Prowadzenie:

Prof. **Anna Czabanowska-Wróbel** (UJ, Kraków)
Prof. **Hanna Ratuszna** (UMK, Toruń)

1. Dr hab. **Bogusław Grodzki**, prof. UMCS (Lublin) [online]
Neognoza w epoce Młodej Polski
2. Dr hab. **Anna Janicka**, prof. UwB (Białystok)
Spór o duszę: początki
3. Dr hab. **Mateusz Skucha**, prof. UJ; dr hab. **Anna Pekaniec** (UJ, Kraków)
[online]
Młodopolskie wywoływanie duchów w XXI wieku
4. Dr hab. **Dorota Jarząbek-Wasył** (UJ, Kraków) [online]
Aktorzy i wirujące stoliki. O bliskości seansów mediumicznych i teatru
5. Prof. **Maria Jolanta Olszewska** (UW, Warszawa)
W poszukiwaniu książki idealnej, czyli „Biblioman” Konstantego Górskiego

Dyskusja: 11.00 – 11.15

Przerwa na kawę: 11.15 – 11.30

III. OBRADY PLENARNE

Godz. 11.30 – 13.10

Prowadzenie: Dr hab. **Anna Pekaniec** (UJ, Kraków)
Dr hab. **Elżbieta Flis-Czerniak**, prof. UMCS (Lublin)

1. Prof. **Hanna Ratuszna** (UMK, Toruń)
„Zmącona harmonia świata” – Gérard de Nerval i Maria Komornicka
2. Dr hab. **Dorota Wojda**, prof. UJ (Kraków) [online]
Smocza komnata, ostatni pokój. Anamnezy Bolesława Leśmiana
3. Dr **Urszula M. Pilch** (UJ, Kraków)
Wokół „Zdarzeń cichych ludzi” Leopolda Staffa
4. Dr hab. **Iwona Rusek** (UwB, Białystok)
O „Mistrzu Twardowskim” Leopolda Staffa
5. Dr **Dariusz Piechota** (UwB, Białystok)
Ezoteryczna symbolika florystyczna w prozie modernistycznej

Dyskusja: 13.10 – 14.00

IV. PRZERWA OBIADOWA

Godz. 14.00 – 15.00

- Sala na II piętrze w Książnicy Podlaskiej

V. OBRADY PLENARNE

Godz. 15.00 – 17.00

Prowadzenie: Dr hab. **Anna Janicka**, prof. UwB (Białystok)
Dr hab. **Monika Rzczycka**, prof. UG (Gdańsk)

1. Dr hab. **Elżbieta Flis-Czerniak**, prof. UMCS (Lublin) [online]
W kręgu ezoterycznej geografii sakralnej i polityki początku XX w. Casus Tadeusza Micińskiego
2. Dr hab. **Izabela Trzcńska**, prof. AGH (Kraków) [online]
Młodopolskie konteksty teozofii na przykładzie twórczości Tadeusza Micińskiego oraz Julii i Kazimierza Stabrowskich
3. Dr **Rafał Milan** (UJ, Kraków) [online]
Ezoteryka krzyża w tomie „W mroku gwiazd” Tadeusza Micińskiego
4. Dr **Marcin Bajko** (UwB, Białystok)
Ezoteryzm myśli i Myśli ezoteryczne Andrzeja Niemojewskiego
5. Dr hab. **Diana Oboleńska**, prof. UG (Gdańsk) [online]
Modernistyczne imaginacje. O szkicu dramatycznym „Ona” Karola Homolacsa

Dyskusja: 16.40 – 17.00

Przerwa na kawę: 17.00 – 17.10

VI. OBRADY PLENARNE

Godz. 17.10 – 19.30

Prowadzenie:

Prof. dr hab. **Maria Jolanta Olszewska** (UW, Warszawa)

Dr hab. **Iwona E. Rusek** (UwB, Białystok)

1. Dr **Paweł Wojciechowski** (UwB, Białystok) [online]
Atrybuty ezoteryczne malarstwa szwedzkiego przełomu XIX/XX wieku
2. Dr hab. **Monika Rzeczycka**, prof. UG (Gdańsk); dr hab. **Agata Świerzowska**, prof. UJ (Kraków) [online]
Młodopolscy „Wielcy wtajemniczeni”. Ezoteryczne konteksty literackie w publikacji „Na skrzydłach szалу” z 1921 roku
3. Dr **Wojciech Gruchała** (KPU w Krośnie)
Śladem Woydy. Poeta i hermetyczna wykładnia dziejów w „Oziminie” Wacława Berenta
4. Dr **Katarzyna Deja** (UJ, Kraków)
Teozofia i Indie. Księga proroków Antoniego Langego
5. Dr **Michał Siedlecki** (Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego)
Wątki ezoteryczne w twórczości Andrzeja Struga
6. Mgr **Michał Kózka** (UJ, Kraków) [online]
Rosyjski teurg-symbolista. Przypadek Aleksandra Błoka

Dyskusja: 18.50 – 19.25

Godz. 19.30

– Dr **Urszula M. Pilch** (UJ, Kraków), dr Marcin Bajko (UwB, Białystok):

PODSUMOWANIE. ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI

INFORMACJE DLA AUTORÓW

- Plonem Konferencji będzie monografia zbiorowa (punktowana, recenzowana), wydana w wydawnictwie z listy MEiN.
- Teksty prosimy nadsyłać do: **10 lipca 2022 roku** na adres mailowy: jlawski@wp.pl
Jest to termin nieprzekraczalny. Monografia ma zapewnione finansowanie z funduszy, które trzeba rozliczyć do końca 2022 roku.
- Teksty powinny być opracowane według wzoru, który stanowi tom *Tadeusz Miciński i ludzie epoki* (podajemy: nazwisko autora, afiliację, tekst główny, przypisy dolne, bibliografia, streszczenie w języku polskim lub obcym, słowa-klucze, krótka nota o Autorze).
- Objętość tekstów: od 12 do 30 stron.
- Mile widziane czarno-białe ilustracje, materiały graficzne.
- Książka ukaże się w Naukowej Serii Wydawniczej „Przełomy/Pogranicza” w 2023 roku jako IV tom cyklu „Młoda Polska, rewizje, reinterpretacje”.

Tomy wydane w cyklu „Młoda Polska – rewizje, reinterpretacje”:

przełomy
pogranicza
studia literackie

- *Ironia modernistów. Studia*, red. naukowa Marcin Bajko, Urszula M. Pilch, Jarosław Ławski, Białystok 2018, 448 s.
- *Tadeusz Miciński i ludzie epoki. Studia*, red. naukowa Marcin Bajko, Jarosław Ławski, Urszula M. Pilch, Białystok 2019.
- *Wincenty Lutosławski i literatura. Studia*, red. naukowa Anna Janicka, Hanna Libera, Jarosław Ławski, współpraca redakcyjna Marcin Bajko, Urszula M. Pilch, Kraków – Białystok 2021.

Kazimierz Stabrowski (1869 – 1929), *Faun* – *Villa Borghese*, 1924,
Muzeum Narodowe w Warszawie

Konferencja Naukowa
MŁODA POLSKA EZOTERYCZNA
METAMORFOZY POETYKI – IDEE – OSOBOWOŚCI
Program
Białystok – Kraków 2022

Na okładce wykorzystano: Kazimierz Stabrowski, *Pocieszyciel monstrów*,
1920, Muzeum Narodowe w Warszawie
Opracowanie: Marcin Bajko, Jarosław Ławski, Urszula M. Pilch
Opracowanie graficzne: Ewa Frymus-Dąbrowska
Druk: Wydawnictwo PRYMAT, Mariusz Śliwowski